

Reforma amb denominació d'origen

Visitem una antiga casa de poble de Verdú rehabilitada seguint criteris mediambientals. Eficiència, estalvi i confortabilitat.

20
21

Joan Muntané i la seva família van decidir rehabilitar una antiga casa de poble entre parets mitgeres a Verdú, a l'Urgell, una zona de secà, amb l'objectiu d'anar-hi a viure. Van encarregar el projecte a l'estudi d'arquitectura de Barcelona del qual forma part el seu germà, Poma Arquitectura, a més, té una llarga trajectòria en rehabilitacions que incorporen millores de comportament mediambiental.

El projecte ha intentat conservar tant com fos possible tot el que ja oferia la casa, començant pel celler, on s'ha mantingut fins i tot la bóta de vi original. No en va, està situada en plena zona vinícola de la vall del Corb. De fet, el pati del darrere dona a un camp de vinya esplèndid. També s'han conservat les parets i les bigues que estaven en bon estat, i el sistema de construcció a base de *murs de tàpia* –que són bàsicament terra premsada amb revestiment de calç i argila amb una bona càrrega energètica– s'ha intentat aplicar a les parts noves. Sempre que ha estat possible, s'ha tirat de materials, tècniques i personal local.

Oriol Muntané explica que la família del seu germà era un client especial: “Tenien molt clar des del principi com volien que funcionés la casa i van fixar una sèrie de requeriments energètics, d'es-

talvi d'aigua, de materials i de tècniques. Vam treballar per facilitar l'autoconstrucció d'alguns elements”. I és que la casa es va deixar en aquell punt on els propietaris van creure que podien seguir sols. Hi ha alguns acabats o parts interiors que s'han fet a posteriori.

Als baixos hi ha també la sala de màquines, amb una caldera de pèl·lets (biomassa) combinada amb un sistema so-

lar d'escalfar aigua. “Aquest tipus de calderes són molt eficients i no cremem combustibles sòlids. Però, a més, amb les plaques del sostre, la podem apagar al març i fins a l'octubre o novembre no la tornem a usar”, explica el Joan. Alhora tenen una llar de foc d'alt rendiment amb llenya tradicional.

“Molts dies d'hivern posem un xic de llenya i els radiadors s'apaguen sols per-

què la casa ja és prou calenta”. Però perquè això sigui possible, s'ha invertit molt d'esforç perquè tingui uns bons sistemes passius d'estanquitat i bon comportament climàtic: doble vidre, materials de bona transferència de temperatura, cambres d'aire, aïllament de fibres naturals, etc. Alhora, el rentaplats i la rentadora estan adaptats per poder usar l'aigua preescalfada amb les plaques solars.

En aquesta sala de màquines modesta, però que és el cor de la casa, també hi ha el sistema de recollida d'aigües grises per ser reaprofitades. En l'actualitat, els edificis de nova construcció d'usos col·lectius –hotels, oficines, etc.– ja estan obligats a instal·lar aquest sistema. Es tracta de recollir l'aigua bruta de les dutxes i rentamans, i amb un petit tractament químic poder-la usar per estirar la cadena de l'inodor.

Uns metres més enllà, hi ha el dipòsit d'aigua de pluja per poder regar el petit hortet del pati del darrere. A l'hort també hi ha un petit corral de gallines d'on el Joan recull tres ous. “La posta d'avui”, anuncia orgullós.

Sostenibilitat integrada

Pel que fa a la casa, la família confessa que l'orientació no és la millor: “La paret més oberta toca al sud, però vam pensar que, malgrat tot, l'empremta ecològica era menor si aprofitàvem la casa que si la tiràvem a terra i començàvem de nou”, diu el Joan. La idea bàsica ha estat obrir espais per aconseguir amplitud i una bona ventilació creuada. “Aquí tenim la marinada. A la costa no us ho creieu, però als vespres d'estiu corre una fresca seca que refreda la casa. Es tracta d'obrir cap al tard i abans que surti el sol tancar bé i abaixar persianes per conservar aquesta frescor. Els *murs de tàpia* ens ajuden a mantenir la temperatura interior”.

La remunta per guanyar una habitació que fa d'estudi es va fer de fusta amb una estructura anomenada Klh, que permet una construcció en sec per abaixar l'empremta ecològica de l'obra. Això es reforça amb l'aïllament de fibres de fusta, que té molta inèrcia energètica i, per tant, un bon comportament tèrmic. “És la versió en fusta del *mur de tàpia*. Tenen comportaments similars”.

La sostenibilitat també té una dimensió social. “Una decisió important va ser intentar treballar amb industrials i manobres de la zona –subratlla l'Oriol–. Això ens ha portat alguns problemes de comprensió, ja que no estaven ni sensibilitzats si avesats a la manera com treballàvem. Ells ho haurien fet tot ple-

Text **Óscar Guayabero** Fotos **Santi Iglesias**

gat amb totxo i ciment. Tanmateix, ha estat interessant i alhora hem estalviat un munt d'energia en transport de materials i personal”.

Però, sobretot, sembla una bona casa per viure, sense luxes però còmoda. Preparada perquè s'hi puguin fer més cambres quan les tres filles de la parella creixin, i amb una relació amb l'hort que segur que fa la compra domèstica molt més lleugera. “Ser en un poble com Ver-

dú, molt tranquil, fa que puguis ser al carrer o a la plaça moltes estones i, per tant, no és tan necessari que la casa sigui molt gran”, subratlla el Joan.

Tot i que fa temps que la família hi està instal·lada, encara no han acabat el projecte i segueixen estudiant el comportament de la casa per estalviar energia. Ara es plantegen algun tipus de protecció solar per a la façana sud més enllà de les persianes.

1. El pati. Un hortet i el corral de les gallines ocupen l'espai.

2. Passat. Les parets i les bigues són les originals de la casa.

3. Abans i ara. La reforma segueix criteris sostenibles.

4. L'estudi. Els germans Muntané, Joan i Oriol, l'arquitecte.

El Joan té una especial sensibilitat per la sostenibilitat, ja que treballa al departament de Medi Ambient de la Generalitat. Tanmateix, aquesta casa prova que, invertint un pèl més d'inici, una casa antiga pot ser confortable i també eficient i té alhora un retorn econòmic al llarg dels anys. Però, incomprensiblement, no hi ha cap normativa que incentivi la integració de paràmetres sostenibles en les rehabilitacions.

CAN CARBASSERES

www.benbedolot.cat

És una antiga fleca especialitzada en l'elaboració de la coca de llardons, el tortell adobat de matafaluga i elaboració de pa artesanal.